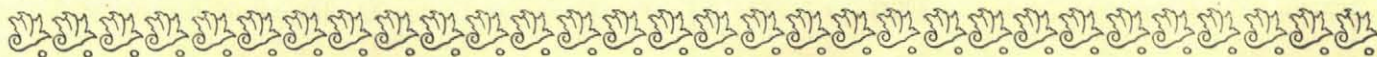

zoo maar eens uit te drukken, door de volgende proef. Men lakke een fange flesschenkurk op een zwaar plat voorwerp, bijv. op een gulden, plaatse deze kurk met den gulden naar beneden midden in een platten kom of bak, vulle nu den kom met water, doch zoo, dat de kurk nog een centimeter er boven uitsteekt. Men steke nu in een vooraf in de kurk gemaakt zijdelingsche spleet een lucifer, recht overeind, en plaatse op de kurk eene spin. Eerst houdt de spin zich dood, daarna begint zij zich te bewegen, neemt poolhoogte van den toestand, valt ook wel eens in het water, doch redt zich spoedig weer op de kurk. Is ze daartoe niet in staat, dan helpe men haar een handje en men zal de voldoening smaken binnen korten tijd te zien, hoe de spin, zich zoo op een eilandje gilsleerd vindende, pogingen doet om een draad te spannen tusschen de kurk en den rand van de kom en wel door een lus te spinnen, meestal aan de mast. Een weinigje tocht helpt natuurlijk de lus wijder en wijder maken en den rand van den kom bereiken! De spin spant nu den dubbelen draad en loopt over dezen touwbrug!

(Deel III, blz. 79, kolom 1). — Uwe *mieren* hebben dat diepe verblijf met opzet gekozen: het was voor hunne woning buitengewoon geschikt: het materiaal was namelijk vermolmd hout. Een massa mieren maken, behalve een woning, ook zoogenaamde mierenloopen. Dat aan de oppervlakte van uw mierenrein zich geen mieren bevonden, is louter toeval: op dat oogenblik waren zij alle in hunne woning; wat de reden van deze handelwijze was, laat zich niet gemakkelijk verklaren. Waarschijnlijk was de tijd van den dag juist die, waarop alle mieren thuis moesten zijn; waarschijnlijk ook was het weder op dat oogenblik ongunstig. In mierenhoopen vindt men zeer dikwijls allerlei insecten. Deze worden myrmecophilen (= mierenbeminnaars) genoemd. Zoowel mieren als myrmecophilen hebben belang bij deze symbiose (= samenleving).

(Deel III, blz. 79, kolom 2). Die *bijen-legende* is zeer belangwekkend. Maar het zingen der bijen heeft natuurlijk niets te maken met Kerstmis; er zullen ook wel andere nachten zijn, waarop bijen zingen.

Vragen en Korte Mededeelingen.

Natuurhistorische Club.

De ondergeteekenden hebben hiermede de eer, u mede te deelen, dat onlangs te Gouda eene club is opgericht onder den naam van Natuursport, waarvan het doel is, de planten, vogels, insecten enz. die in de natuur gevonden kunnen worden, te bestudeeren.

H. M. OUDEKERK (*president*), Kattensingel.
P. VAN EIJK (*secretaris*), Karnemelksloot.

Wandel-Herbarium.

Hiermede ben ik, wat mijn aandeel in het werk betreft, gereed, en ik had reeds een begin met de rondzending gemaakt, indien ik nog niet een verzameling verwachtte, die, te oordeelen naar de stalen, welke ik er reeds van zag, heel mooi zal zijn uit een oogpunt van plantenconservatie. Bij de vertraging, die, hoop ik, niet al te lang zal duren, zal men dus vermoedelijk winnen.

De brief van WILLEM v. d. F. heb ik ontvangen, en zal nu C. J. B. v. d. F. maar met een gerust hart doorhalen. Willems wensch zal denklijk vervuld worden, en zijn diensten worden later héél graag aanvaard.

J. JASPERS JR.

Amsterdam.

Plantage Lijnbaansgracht II.

Insectarium van Artis.

Eind Januari of begin Februari zullen in het insectarium verscheidene groote en mooie uitheemsche vlinders uit de pop komen o. a. Amer. pauwoogen, Maanvlinders, Koningspages, ook inl. Koninginnepages. De rupsen van de Eiken-spinner groeien best en eten klimop ('t is een Z. Europ. variëteit). Dit succes is te danken aan een nieuwe inrichting waardoor een groot insectarium tot op 25° C. vochtig verwarmd kan worden. De heer Polak, die een jaar lang geen gelegenheid heeft gehad voor 't aquarium te zorgen, heeft zich er nu weer mee belast en heeft beloofd geregeld voor ons tijdschrift op te geven, wat voor merkwaardigs er in te zien zal komen.

E. Hs.

De Pestvogel.

Ik herinnerde mij het slot van uw artikel over „De Notenkraaker”, toen mij deze week een fraai gevederde, onbekende vogel voor ons Natuurk. Museum werd geschonken. Wer-

kelijk bleek het een *Bombycilla garrula* te zijn, een fraaie vogel, die, volgens de „boeken”, hier zeer zeldzaam is. De beschrijving er van in Sijthoff komt het best uit. In de Natuurgeschiede des Tierreichs van Dr. v. Schubert is de kleur donkerder, terwijl ook het rood bij onzen vogel niet ontbreekt. Wij zullen dus een vr.-ex. hebben. In Wood's Natural History is de teekening uitmuntend, terwijl de tekst overeenkomt met Sijthoff. Meent u den lezers van *De Levende Natuur* daarmede een genoegen te kunnen doen, dan geef ik u gaarne de vrijheid deze mededeeling op te nemen.

Tilburg.

M. DE ROOY.

Een Vogeltek.

De wolk, die de heer M. Kok zag, een waarover ZEd. op bldz. 211 der *L. N.* berichtte, kan zeer goed een zwerm spreuwen geweest zijn. Deze vogels toch trekken soms in ongeloofelijke hoeveelheden en in vast aaneengesloten gelederen. De omstandigheid dat het verschijnsel des avonds gezien werd, maakt mijn onderstelling nog waarschijnlijker. Tegen zonsondergang toch komen soms ontzettend groote zwermen opzetten en vallen dan veelal in het riet om den nacht door te brengen.

Ik heb dit verschijnsel zelf meermalen gezien, o. a. eens op een avond bij Oegstgeest, toen ook een ware wolk van spreuwen zich in zwenkingen door de lucht bewoog met razende snelheid, waarbij de wolk nu en dan van vorm veranderde en naarmate het licht der ondergaande zon er op viel donkerzwart of bijna onzichtbaar was.

Doorn.

SNOUCKAERT.

Zwarte konijnen.

In de laatste aflevering van *De Levende Natuur*, lees ik onder de mededeelingen: „Wij vestigen er de aandacht op, dat tegenwoordig hier en daar zwarte konijnen in 't wild voorkomen.”

Ik kan u melden, dat ik zwarte konijnen te midden van wilde gezien heb, en wel op het landgoed van Mevr. de Wed. Backer te 's-Graveland.

Ik vernam, bij onderzoek, al spoedig, dat die zwarte konijnen eigenlijk tamme waren, die daar waren losgelaten.

Om zeker te gaan heb ik mij l. l. Zondag tot den jacht-opziener van genoemde dame gewend en vernam van hem het volgende:

Toen ik als opziener werd aangesteld, zag ik te midden

van wilde konijnen ééne zwarte. Ongetwijfeld een ontsnapte, te oordeelen o. a. naar zijn grootte.

Dit bracht mij op het denkbeeld op diezelfde plaats drie tamme, zwarte konijnen los te laten.

Op mijne vraag of hij ook al iets van kruising bespeurd had, antwoordde hij: Juist gisteren heb ik een wild konijn geschoten, dat blijbaar zeer donkergrauw van kleur was, terwijl over kop en rug een zwarte gloed lag.

Een werkman had dezen zomer op zijn aardappelenland, dat onmiddellijk aan dat terrein grenst, een nest met vier jongen gevonden, waarvan twee grauwe en twee zwarte. Hij, de opziener, had ze echter niet gezien.

Ik meende dit onder uwe aandacht te moeten brengen. Alvorens dus op dergelijke mededeelingen verder in te gaan is, dunkt mij, een nauwkeurig onderzoek zeer gewenscht.

Amsterdam.

J. DE VRIES.

Eenden

Met zeer veel genoegen lees ik uw tijdschrift *De Levende Natuur* als ook „In de Duinen.”

Ik vond er echter een onjuistheid in, en ik geloof dat u genoeg zal doen, daarop gewezen te worden.

Op blz. 160 over eenden sprekende zegt u dat de mannetjes kenbaar zijn aan hun kèk-kèk, terwijl de vrouwtjes angstig piepen. In waarheid is 't juist andersom.

Mijn zuster te 's Gravemoer heeft een hoenderpark en tevens een vijvertje met eenden. Zijn er nu jonge eenden, dan kan men 't geslacht allereerst kennen aan de stemmen.

De wijfjes krijgen al heel gauw het kwakend geluid, terwijl dit bij de mannetjes steeds piepender wordt, tot de krul op de staart te voorschijn komt.

Mogelijk is dit laatste (dat steeds piepender worden) wel verbeelding, aangezien het geluid bij zoo'n bijna volwassen vogel veel kinderachtiger klinkt, dan bij een heel jong eendje.

Bussum.

W. NIJENHUIS.

Onderling hulpbetoon bij vogels.

Op een morgen in dit voorjaar, woonde ik een aardig voorval bij in de dierenwereld en wil dit aan de lezers en lezeressen van de *Levende Natuur* vertellen, die het zeker met genoegen zullen vernemen.

Ik kwam op dien morgen op een kamer boven in ons huis en zag, naar buiten kijkende, in een der boomen van de laan, waaraan ons huis ligt een zwartachtig lapje hangen en verwonderde mij hoe dit lapje zóó hoog in dien boom had kunnen waaien, toen het zich op eens krampachtig en schokkerig bewoog en ik bemerkte dat het een vogel was, die met zijn kop omlaag en met slappe uitgespreide vleugels aan één poot scheen te hangen en hoe hij ook trok en zich bewoog, niet los kon komen.

Hoe hij eigenlijk vastzat kon ik niet zien, maar bemerkte wel, dat hij uitgeput was. Nu en dan hing hij zóó lang onbeweeglijk, dat ik hem dood waande, maar neen, na een poos bewoog hij zich weér en bleef zoo hangen.

Vol medelijden met het arme dier, ging ik naar den tuinman, hopende, dat hij er iets op weten zou, om den vogel ter hulp te komen. Maar toen ik onder den boom staande naar boven keek, begreep ik dat er niets aan te doen zou zijn. En zoo was het ook. Een ladder, lang genoeg om bij den tak te komen, waar de vogel hing, was niet te bekomen en daar het regende en alles glibberig en nat was, was er ook geen sprake van klimmen en moest ik vol leedwezen het arme dier aan zijn lot overlaten. In de boomen rondom zaten zwiiggend verscheidene andere vogels van die soort, ik denk dat het spreuwen waren, en schenen zich om hun ongelukkig vriendje niet te bekommeren.

Het viel mij intusschen op, dat ze zoo stil waren. Wat is het toch ongelukkig, dacht ik toen, dat de dieren zoo weinig verstand hebben en geen hunner er aan denkt, om eenige deernis te betoonen met het ongeluk van hun naaste. Zoo denkende had ik een oogenblik niet opgelet en nu weér opkijkende, zag ik, dat een der spreuwen in denzelfden boom was gaan zitten, hoog boven den hangenden vogel. Na een poos daalde hij neér op een lageren tak, daarna nog lager, toen zat hij op een halven meter boven den vogel en eindelijk zat hij op hetzelfde takje vlak bij hem. Nu begon hij ijverig te pikken en te trekken en de vogel, die bemerkte, dat er hulp kwam, kreeg weder moed

en trok en rukte meê. Dit duurde een heele poos, schijnbaar zonder gevolg; maar op eenmaal raakte de vogel los van den tak en viel met de andere te samen als één klompje op een anderen lageren tak en bleef daar weér hangen. De tweede vogel gaf den moed niet op maar trok en plukte steeds door, tot ze opeens weér als één klompje in den naasten boom belandden. Nu ging ik gauw naar beneden, om als de vogel op den grond viel, hem verder te bevrijden van den draad of het haar dat hem zoo kwelde, maar toen ik dicht bij den boom was, schrikten beiden zóó, geloof ik, dat met een laatsten ruk de vogel los kwam en hoog in een der naburige boomen vloog. Ook zijn redder of redster was in een oogenblik verdwenen. Ik was in mijn schik, dit aardig tooneel te hebben bijgewoond, daar ik wel eens vernomen had, dat de dieren elkander in den nood soms bijstaan, maar dit nooit met eigen oogen had aanschouwd.

H. W. BEYERINK.

Delft, 7 October 1900.

Klemdraai bij Brandnetel.

Ziehier een teekening naar een merwaardig brandneteltje dat bij ons in den moestuin gevonden is door ons mede-

lid Frans Meijer. Het origineel staat nog frisch in een pot in de serre. Het geval is geloof ik nog al zeldzaam, misschien is het de moeite van een reproductie waard.

Walden.

F. VAN EEDEN.

Het Zoetwateraquarium, door C. J. DEN HOLLANDER, SCHILLEMANS en VAN BELKUM. 1e deeltje.

Met genoegen kondig ik dit boekje bij de bezitters van aquaria aan. Vooral omdat ik een belofte in 't Aprilnummer van dit tijdschrift gedaan, nog niet geheel heb kunnen ver-